

**UCHWAŁA NR XXXI/19/21
RADY MIEJSKIEJ W SZCZAWNIE-ZDROJU**

z dnia 1 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Uzdrowiskowej Gminie
Miejskiej Szczawno-Zdrój na lata 2021-2026**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.), w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Uzdrowiskowej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój na lata 2021-2026.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczawna-Zdroju.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Szczawnie-Zdroju

Adam Motyka

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
w Uzdrawiskowej Gminie Miejskiej
Szczawno-Zdrój
na lata 2021-2026**

Motto: *„Szczawno Zdrój miastem integracji społecznej, przyjaznym rodzinie, pomocnym osobom wymagającym wsparcia”.*

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest fundamentalnym narzędziem polityki socjalnej w każdej gminie, a obowiązek jej opracowania Strategii wynika z art. 17 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 1507 ze zm): *„Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.*

Strategia zakłada kierowanie działań pomocowych i aktywizacyjnych w stosunku do osób i środowisk wykluczonych społecznie, a także do osób i środowisk potencjalnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pojęcie „wykluczenia społecznego” definiuje Narodowa Strategia Integracji Społecznej – „(...) jest to brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje społeczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość”.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera zgodnie a art. 16b ust. 2 ww. ustawy:

- 1) Diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) Prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) Określenie:
 - a) Celów strategicznych projektowanych zmian;
 - b) Kierunków niezbędnych działań;
 - c) Sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych;
 - d) Wskaźniki realizacji działań.

Głównym celem opracowania strategii jest wypracowanie narzędzi wsparcia i form pracy socjalnej zmierzających do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie gminy. W niniejszym opracowaniu diagnoza problemów społecznych została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju w oparciu o materiały sprawozdawcze, analizę potrzeb, dane wynikające z wywiadów środowiskowych, a także przy wykorzystaniu danych statystycznych

Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu, Klubu Abstynenta „Nowe Życie”, Punktu konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej oraz w oparciu o informacje uzyskane z placówek oświatowych działających na terenie Gminy.

Strategia jest wieloletnim dokumentem systemowo-programowym stanowiącym przewodnik rozwiązywania problemów społecznych, który ma niewątpliwie zapewnić mieszkańcom bezpieczeństwo społeczne.

Opracowana strategia pozwala na długotrwałe i stabilne rozwiązywanie problemów społecznych, którego efektem ma być reaktywacja społeczeństwa lokalnego, zwłaszcza w obszarach zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Zorientowana ona jest, zgodnie z wymogami unijnymi, na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie, placówkami oświatowymi, służbami porządkowymi oraz instytucjami działającymi w obszarze polityki: zdrowotnej, rynku pracy, bezpieczeństwa publicznego i pomocy niepełnosprawnym.

Działania pomocy społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w oparciu o priorytety:

1/ Poprawa warunków codziennej egzystencji rodzin.

2/ Wsparcie rodzin w sferze edukacyjnej i wychowawczej.

3/ Aktywizacja osób bezrobotnych i niepełnosprawnych.

4/ Wdrożenie systemu wsparcia osób w wieku poprodukcyjnym.

5/ Aktywizacja partnerów lokalnych i rozwój partnerstwa publiczno-społecznego.

6/ Wdrożenie aktywnej polityki społecznej ukierunkowanej na pomoc jednostkową, jak i rodzinną.

INNE AKTY PRAWNE:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.)
- Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732)
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2133)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 ze zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz.1111 ze zm.)
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1390 ze zm)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2006 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz.U z 2019 r. poz. 2407 ze zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 217)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. Nr 2277 ze zm.)

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.) 2003 r. Nr 24, poz. 198)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm)

2. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII RPS.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczawno-Zdrój została podzielona zasadniczo na trzy części:

OCZEŚĆ PIERWSZA – charakterystyka sytuacji społecznej w gminie Szczawno-Zdrój: struktura demograficzna, rynek pracy, , zdrowie, edukacja, kultura i sport, podmioty wsparcia społecznego w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Głównego Urzędu Statystycznego, dane z dokumentów strategicznych gminy. Posłużyło to do ukazania rezultatów przeprowadzonego badania ankietowego. Reasumpcją jest analiza SWOT czyli mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

OCZEŚĆ DRUGA – to prognoza zmian problemów społecznych ukazanych w części diagnostycznej. Prognoza ta jest fundamentem do określania celów strategicznych i kierunków działań. Została ona podzielona na dwie części:

- Prognozę demograficzną sporządzoną w oparciu o Prognozę GUS-U dla gmin na lata 2017-2030,
- Prognozę zmian problemów społecznych na terenie gminy Szczawno-Zdrój wynikająca z przyjętej na lata 2021-2026 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczawno-Zdrój.

OCZEŚĆ TRZECIA – określenie celów strategicznych i kierunków działań zmierzających do zminimalizowania negatywnych oraz patologicznych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Szczawno-Zdrój. W tej części zawarte zostały sposoby realizacji i wskaźniki monitorowania.

3. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Celem diagnozy jest określenie problemów społecznych oraz przyczyn ich powstawania. Problemami, z którymi boryka się Gmina Szczawno-Zdrój, podobnie jak wiele innych gmin są: bezrobocie, starzenie się społeczeństwa i wynikające stąd problemy, uzależnienia., nieudolność wychowawcza rodzin, niepełnosprawność, starość, samotność, przemoc w rodzinie i uzależnienia .

3.1. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.

3.1.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA UZDROWSKOWEJ GMINY SZCZAWNO-ZDRÓJ.

Gmina Szczawno-Zdrój zajmuje powierzchnię 1 487 ha. Jest gminą miejską, położoną w województwie dolnośląskim, powiecie wałbrzyskim. Ma status uzdrowiska. Graniczy z dwoma miastami: Wałbrzychem i Boguszowem-Gorcami oraz z gminą Stare Bogaczowice. Zamieszkuje ją **5320 stałych mieszkańców** (wg stanu na 19 listopada 2020 r.).

3.1.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.

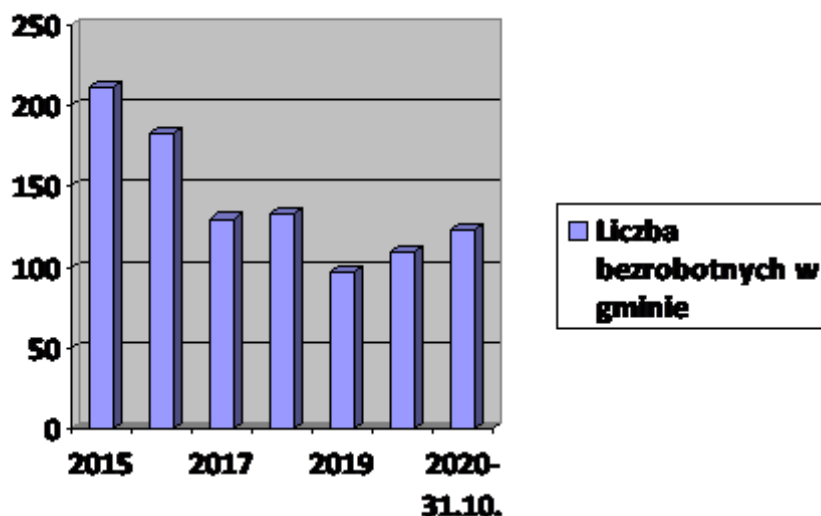
Gminę Szczawno-Zdrój Zamieszkuje ją **5320 stałych mieszkańców** (wg stanu na 19 listopada 2020 r.). Na dzień 31.12.2019 r. było 5569 stałych mieszkańców, w tym 2945 mężczyzn 52,9% i 2624 kobiet 47,1%. Liczba mieszkańców w ostatnich latach oscyluje pomiędzy liczbami 5300-5500. W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby stałych mieszkańców w stosunku do lat wcześniejszych, gdzie te liczby oscylowały 5600-5.800.

Struktura wieku mieszkańców [2012, 2017]. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS. Od 2015 roku na terenie gminy utrzymuje się dodatnie saldo migracji wewnętrznych oraz zagranicznych. W ostatnich latach w Uzdrowskiej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój bardzo wyraźnie uwidaczniają się jednak procesy starzenia ludności, rozumiane zarówno jako wzrost odsetka osób w najstarszej grupie wieku, jak i spadku udziału najmłodszych mieszkańców gminy. W 2017 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 27,3% populacji gminy, podczas gdy w 2012 roku było to 23,8%. Równocześnie w analizowanym okresie czasu

udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił analogicznie 13,4%, co wskazuje na bardziej zaawansowany proces starzenia się ludności niż średnio w powiecie wałbrzyskim, gdzie w 2017 roku najstarsza grupa mieszkańców stanowiła 22,5%. Biorąc pod uwagę dane statystyczne i porównawcze z ostatnich lat, można przyjąć hipotezę, że liczba ludności będzie się nadal zmniejszać. Prognozy zakładają, że udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrośnie ponad 30% liczby mieszkańców. Prognozuje się, że w 2030 roku gminę będzie zamieszkiwać 5100 mieszkańców.

3.1.3 RYNEK PRACY.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020-30.06	2020-31.10.
Liczba bezrobotnych w gminie	211	183	130	133	97	110	123

3.1.4 SŁUŻBA ZDROWIA

Usługi zdrowotne na podstawie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej świadczy Przychodnia Specjalistyczna Regina i Walenty Śliwa s.j w Szczawnie Zdroju w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki. Świadczenia zdrowotne udzielane są świadczeniobiorcom w poradniach specjalistycznych.

Poradnie specjalistyczne.

W Szczawnie-Zdroju funkcjonują następujące poradnie:

- Poradnia internistyczna;
- Poradnia pediatryczna;
- Poradnia ginekologiczna;

Ponadto zatrudnieni są:

- Pielęgniarki zabiegowe;
- Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna ;
- Położna;
- Położna środowiskowo-rodzinna

- Rejestratorki medyczne.

W 2020 roku służba zdrowia stanęła przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest pandemia. Z uwagi na zagrożenie zarażeniem SARS-COVID 19, usługi świadczone są w większości w formie teleporad.

Informacja z realizacji zdrowotnych programów profilaktycznych przeprowadzonych na terenie Gminy Szczawno-Zdrój w roku 2020:

- Bezpłatne badania – marker raka jajnika i marker raka jelita grubego oraz badanie antygenu prostaty PSA. Skorzystało – 36 kobiet i 34 mężczyzn.
- Bezpłatne badania w kierunku osteoporozy.

Wnioski

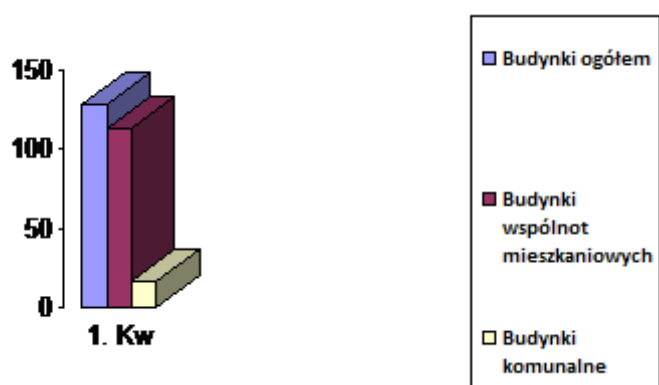
Głównym wnioskiem wynikającym z przeprowadzonej diagnozy sytuacji zdrowotnej mieszkańców, jest od lat niewystarczająca obsługa poradni specjalistycznych takich jak: zdrowia psychicznego, ortopedyczna, dermatologiczna, diabetologiczna, urologiczna i stomatologiczna. Dla prawidłowej i pełnej diagnozy w leczeniu pacjentów często brak jest odpowiedniego technicznego sprzętu diagnostycznego na terenie gminy.

3.1.5. SYTUACJA MIESZKANIOWA W GMINIE

Potrzeby mieszkaniowe – budownictwo socjalne

W zasobach lokalowych Gminy na dzień 31.12.2020 r. znajduje się 113 budynków mieszkalnych w tym:

- 10 ze 100% udziałem Gminy,
- 103 wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy z czego:
 - 103 budynki wspólnot jest w zarządzie innych jednostek, w których znajduje się 791 lokali (791 stanowiących własność osób fizycznych i 226 lokali stanowiących własność gminy.

dane UM Szczawno-Zdrój

Ogółem w zasobie Gminy znajduje się 275 lokali stanowiących własność Gminy. To ogromny spadek w stosunku do lat ubiegłych.

Gmina dysponuje jedynie **23 lokalami socjalnymi**. W Gminie Szczawno-Zdrój dużym problemem jest brak lokali mieszkalnych do przydziału z listy oczekujących. Na terenie Gminy procent powstających nowo wybudowanych mieszkań jest niski.

Wolne lokale mieszkalne pozyskiwane są jedynie w wyniku zgonu najemcy. Lista oczekujących na mieszkanie z zasobów komunalnych aktualnie wynosi **33 osoby**. W roku 2016 gmina oddała do użytku lokale socjalne po adaptacji budynku gospodarczego przy ul. Sienkiewicza 28a (8 lokali socjalnych). Problem mieszkaniowy od wielu lat jest jednym z największych problemów gminy.

3.1.6. EDUKACJA i WYCHOWANIE

Gmina Szczawno-Zdrój jest organem prowadzącym dla:

- Przedszkola Miejskiego;
- Miejskiej Szkoły Podstawowej.

Na terenie gminy oprócz Przedszkola Miejskiego, funkcjonuje Niepubliczne Przedszkole „Małe Misie” i Niepubliczne Przedszkole Uzdrowskie „Tu mieszka bajeczka”.

PRZEDSZKOLE MIEJSKIE

Przedszkole jest placówką, do której uczęszcza ok. 100-120 dzieci rocznie. Przedszkole dysponuje bogatą ofertą edukacyjno-wychowawczą. Zajęcia edukacyjne zostały wzbogacone o zajęcia dodatkowe, finansowane ze środków pozabudżetowych, jak: rytmika; nauka tańca; nauka pływania; mini koszykówka; tenis ziemny; język angielski.

MIEJSKA SZKOŁA PODSTAWOWA

Do szkoły uczęszcza 326 uczniów. W szkole na bieżąco monitorowany jest przyrost wiedzy i umiejętności uczniów poprzez badania ankietowe. Podjęto szereg działań edukacyjnych zmierzających do podniesienia jakości kształcenia, jak: prowadzenie wewnętrznych testów sprawdzających wiedzę i umiejętności, jak np. biblioterapia w czytelnicy; organizacja zajęć „wyrównawczych; udział w licznych konkursach powiatowych i ogólnopolskich, w których uczniowie odnosili sukcesy.

Szkoła została, podobnie jak Przedszkole Miejskie, zmodernizowana: wymiana pokrycia dachowego, wymiana instalacji centralnego ogrzewania, monitoring. Na terenie gminy działalność prowadzi niepubliczny żłobek z grupą 2-latków. Placówki wychowania przedszkolnego obejmują ogółem 3 obiekty z 192 miejscami, a ich liczba od 2012 roku zwiększona została o 25,6%.

Aktualnie na terenie gminy trwa budowa kompleksu oświatowo-sportowo-rekreacyjnego przy ul. Słonecznej 1a. To największa inwestycja w gminie od lat powojennych. W skład kompleksu wchodzić będzie budynek szkolno-przedszkolny, kryta pływalnia „Dolnośląski Delfinek”, hala sportowa, boisko lekkoatletyczne. Taka inwestycja, której zakończenie nastąpi w 2023 roku niewątpliwie w pełni zaspokoi potrzeby z zakresu realizacji zadań z zakresu edukacji i wychowania. Nowoczesny kompleks jest chyba najbardziej wyczekiwaną przez mieszkańców miasta inwestycją. W roku 2015 r. oddano do użytku nowoczesną halę sportową, następnie boisko lekkoatletyczne „Królową sportu”, z których aktywnie korzystają dzieci i uczniowie ze szczawieńskich placówek oświatowych.

3.1.7 KULTURA I SPORT

Korzystanie z dóbr i usług podmiotów prowadzonych przez instytucje zajmujące się kulturą i sportem ma ogromny wpływ na jakość życia mieszkańców i świadczy o poziomie rozwoju życia społecznego w gminie. Na terenie gminy Szczawno-Zdrój zadania w obszarze kultury realizowane są przez Teatr Zdrojowy im. Henryka Wieniawskiego i Miejską Bibliotekę Publiczną im. T. Boya-Żeleńskiego, a także przez jednostki organizacyjne gminy i organizacje pozarządowe. Obie instytucje kultury posiadają tak bogatą ofertę kulturalną, że zaspakajają niewątpliwie potrzeby mieszkańców, ale także kuracjuszy i gości.

Dużą nadzieją i pozytywnym aspektem w rozwoju gminy jest powstanie od 01.01.2021 r. Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, który stanie się ośrodkiem zaspokojenia zapotrzebowania z zakresu rozwoju kultury fizycznej i sportu na terenie gminy. MOSiR dysponować będzie bogatą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną m.in. kompleksem boisk przy ul. Topolowej 5, halą sportową, boiskiem lekkoatletycznym i krytą

plywalnią „Dolnośląski Delfinek” zlokalizowanymi przy ul. Słonecznej 1a, kompleksem sportowo-rekreacyjnym na Wzgórzu Gedymina.

3.1.8. PODMIOTY WSPARCIA SPOŁECZNEGO

OOŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Realizuje swoje cele poprzez wspieranie w ramach zadań własnych i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Realizuje również zadania wynikające z przepisów prawa w zakresie wspierania rodziny, karty Dużej rodziny, świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów i świadczeń wychowawczych 500+.

W strukturze wydatków na realizację zadań w działalności Ośrodka wyodrębnia się:

- Środki z budżetu gminy (zadania własne);
- Środki z budżetu państwa (zadania zlecone);
- Środki pozyskane przez OPS z funduszy unijnych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju, to m.in.:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych;
- praca socjalna;
- przyznawanie świadczeń socjalnych,
- realizacja pomocy materialnej;
- aktywizacja społeczeństwa lokalnego;
- współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi, w tym pozarządowymi oraz kościelnymi;
- przyznawanie dodatków mieszkaniowych;
- analizowanie sytuacji materialnej, rodzinnej i mieszkaniowej podopiecznych;
- przyznawanie świadczeń rodzinnych;
- realizacja pomocy środowiskowej;
- realizacja zadań zleconych.

Zadania własne

W zakresie zadań własnych udzielono pomocy w następującej w formie (w roku 2019):

- 1) zasiłki celowe i w naturze 188 rodzin, w kwocie 131.440.220 zł;
- 2) zasiłki okresowe – 48 osób i zasiłki celowe dla 127 rodzin na kwotę 224.626.20 zł
- 3) zasiłki stałe – 43 osoby na kwotę 255.912,07 zł
- 4) składki zdrowotne dla uprawnionych osób pobierających zasiłki stałe w kwocie 22.978,02 zł
- 5) dodatki mieszkaniowe – 38 rodzin na kwotę 46.839,68 zł
- 6) usługi opiekuńcze – 13 środowisk na kwotę 76.012,20 zł
- 7) dofinansowanie pobytu w domach opieki społecznej – 6 osób na kwotę 217.014,75 zł
- 8) dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” – 123 osoby, w tym 46 dzieci na kwotę 112.714,95 zł
- 9) dofinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych – 6 dzieci na kwotę 11.947,69 zł, a w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 2 dzieci na kwotę 6.459,13 zł.

Zadania zlecone

W zakresie zadań zleconych zrealizowano pomoc w formie:

- 1) świadczenia wychowawcze z kosztami obsługi – 1175 dzieci w 528 rodzinach na kwotę 1.638.752,14 zł
- 2) składki zdrowotne za osoby pobierające świadczenia wychowawcze na kwotę 31.267,35 zł
- 3) świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny z kosztami obsługi na kwotę 1.638.752,14 zł

Świadczeniami objęto:

Ø124 rodziny z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 27 dzieci, zasiłki pielęgnacyjne – 176 osób.

Ø24 opiekunów z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych;

Ø28 rodzin z zakresu funduszu alimentacyjnego;

Ø19 osób z zakresu składek zdrowotnych;

Ø37 rodzin z zakresu wypłaty dodatków energetycznych w kwocie 4.563,80 zł.

W 2019 roku wydano 50 kart plastikowych i 48 szt. Kart elektronicznych Dużej Rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz realizacji zadań własnych i zleconych gminie, od lat realizuje projekty wsparcia w ramach Programu operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI. Ostatni projekt realizował od lipca 2017 roku do 30.09.2019 r. w ramach RPO WD 2014-2020 „AKTYWNA INTEGRACJA W SZCZAWNIE-ZDROJU o wartości całkowitej 340.537,50 zł, w tym dofinansowanie 2866.537,50 zł. Celem projektu była poprawa sytuacji społecznej i wzrost kompetencji oraz kwalifikacji zawodowej 30 osób (22 kobiet i 8 mężczyzn) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także nieaktywnych zawodowo. Cel główny realizowany był poprzez nabycie, przywrócenie oraz wzmocnienie kompetencji społecznych, zawodowych, zaradności, samodzielności i aktywności poprzez realizację kontraktów socjalnych, uczestnictwa w treningach kompetencji i umiejętności społecznych, korzystanie z grupowego wsparcia w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i kwalifikacji zawodowych umożliwiających docelowo powrót do aktywnego życia w społeczeństwie

ASYSTENT RODZINY

Asystent Rodziny to osoba wspierająca rodziny i realizująca zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. W 2019 roku wsparcie otrzymało 7 rodzin, a w nich 22 dzieci. Asystent odpowiedzialny jest za systematyczną, indywidualną pracę z rodzinami niezaradnymi życiowo, z dysfunkcjami. Rolą Asystenta jest wspieranie rodziny w prawidłowym zaspakajaniu potrzeb życiowych, rozwojowych i wychowawczych dzieci, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspieraniu rodziców w wypełnianiu ich ról, a także współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. W samym I półroczu 2020 r. częstotliwość spotkań Asystenta z rodzinami wyniosła od dwóch do czternastu i pół godzin spotkań w miesiącu. Łącznie 259 godzin. W wykonywaniu swoich zadań Asystent współpracował z kadrą pedagogiczną placówek oświatowych, Pracownikami OPS-u, Strażą Miejską, Komisariatem V Policji w Wałbrzychu, placówkami Zdrowia Psychicznego oraz Powiatową Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną w Wałbrzychu. Zasadniczo do zadań Asystenta należy:

- Pomoc przy zaspakajaniu potrzeb dzieci;
- Podniesienie poziomu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego;
- Dążenie do reintegracji rodziny;
- Pomoc w poprawie sytuacji materialnej i mieszkaniowej rodziny;
- Pomoc w poprawie wyników szkolnych dzieci.

Wsparcie Asystenta rodziny obejmuje obszary:

- wsparcia informacyjnego;
- Wsparcia emocjonalnego;
- Wsparcia w sytuacjach życia codziennego;
- Pedagogizacji rodziców;
- Wsparcia socjalnego
- Monitorowania, kontrolowania i interwencji.

W 2019 roku z takiego wsparcia skorzystało 7 rodzin, w których było łącznie 21 dzieci od 3 do 17 roku życia. Asystent wspierał rodziny przez 480 godzin.

PRACA SOCJALNA

Pracownicy socjalni na bieżąco realizują pracę socjalną, która świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Prowadzona ona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia bądź wzmocnienia ich samodzielności i aktywności życiowej. Polega ona m.in. na:

- Ø Wspieraniu rodzin w zachowaniu ich funkcji;
- Ø Motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego;
- Ø Wspieraniu w uzyskaniu pomocy terapeutyczno-psychologicznej;
- Ø Rozwiązywaniu problemów życiowych;
- Ø Przyznawaniu pomocy w formie materialnej.

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ø W pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczawnie-Zdroju uczestniczy 5 członków. W 2020 roku odbyła ona 27 posiedzeń w Urzędzie i w terenie. Wysłano 47 wezwań do osób nadużywających alkoholu i 4 zaproszenia do osób z rodzin z problemem alkoholowym

Ø 6 osób skierowano do Klubu Abstynenta „Nowe Życie” w Szczawnie Zdroju, 4 osoby skierowano do Poradni Uzależnień w Wałbrzychu, 1 osobę zobowiązano do poddania się leczeniu zamkniętemu w zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

KLUB ABSTYNENTA „NOWE ŻYCIE”

Działający od 1997 roku Klub służy mieszkańcom Szczawna-Zdroju, mieszkańcom okolicznych gmin, a nawet kuracjom przebywającym na leczeniu sanatoryjnym. Jego działalność nakierowana jest na tworzenie grup wsparcia i środowisk alternatywnych dla osób w trakcie i po leczeniu odwykowym. Klub organizuje spotkania otwarte dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, które mają doprowadzić do integracji osób uzależnionych ze społeczeństwem, przekazania umiejętności pozostawania w pełnej abstynencji oraz właściwego funkcjonowania człowieka w rodzinie. W Klubie działają grupy wsparcia społecznego.

PUNKT KONSULTACYJNY – pomoc psychologiczna

Działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej punkt udziela porad psychologicznych dla osób potrzebujących wsparcia w tym zakresie. Porady realizowane są stacjonarnie, jak i telefonicznie. W 2019 roku z tej formy wsparcia skorzystało 126 osób.

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA

Działająca przy Klubie Abstynenta „Nowe Życie” jest formą wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych. Każdego roku obserwuje się zwiększone zainteresowanie dzieci uczęszczających do Świetlicy. W 2019 roku w zajęciach świetlicowych brało udział

27 dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Organizowane są tu zajęcia m.in.: plastyczne, techniczne, sportowo-ruchowe, muzyczne, socjoterapeutyczne wpływające na umiejętność radzenia sobie z problemami; relaksacyjne – pomagające radzić sobie ze stresem; integracyjne.

W ramach działalności Świetlica prowadzi zajęcia terapeutyczne, na których poruszane są problemy tj. agresja w szkole, przemoc, alkoholizm, narkomania, „zły dotyk”. Dzieciom z problemami w nauce zapewnione zostały zajęcia kompensacyjne .

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Posiedzenia zwoływane są raz na kwartał, a grupy robocze zwoływane na podstawie „Niebieskich kart”, które wpływały do Zespołu. Na ich podstawie przeprowadzane są rozmowy z ofiarami, a później ze sprawcami przemocy w rodzinie. Zespół działa w obszarach:

- Informacyjnym, wskazującym na podmioty świadczące pomoc na zasadzie bezpiecznego schronienia, psychologiczną, terapeutyczną.
- Mediacyjnym;
- Interwencyjnym.

Przy rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie, Zespół współpracuje:

- z Kierownikiem I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wałbrzychu oraz kuratorami zawodowymi;
- z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- z Ośrodkiem Pomoc Społecznej;
- z Komisariatem Policji i Strażą Miejską;
- z Placówkami oświatowymi;
- ze Służbą zdrowia;
- Asystentem rodziny.

3.1.9. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE NA TERENIE GMINY

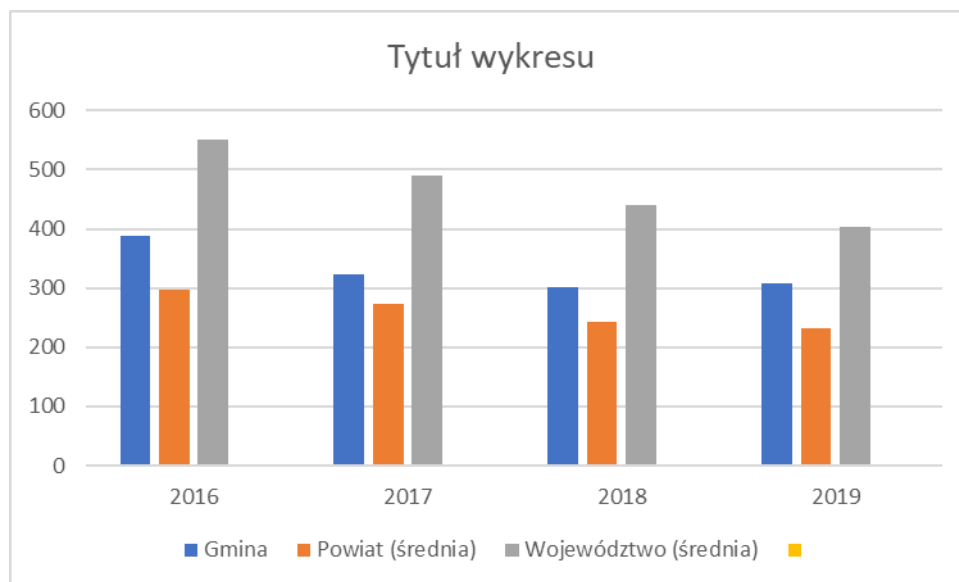
Gmina Szczawno-Zdrój od wielu lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi:

- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;
- Grupa parafialna Caritas;
- Towarzystwo Miłośników Szczawna-Zdroju;
- Miejski Klub Sportowy;
- Klub Abstynenta „Nowe Życie”;
- Stowarzyszenie SENIOR WIGOR, NOWOCZESNY SENIOR

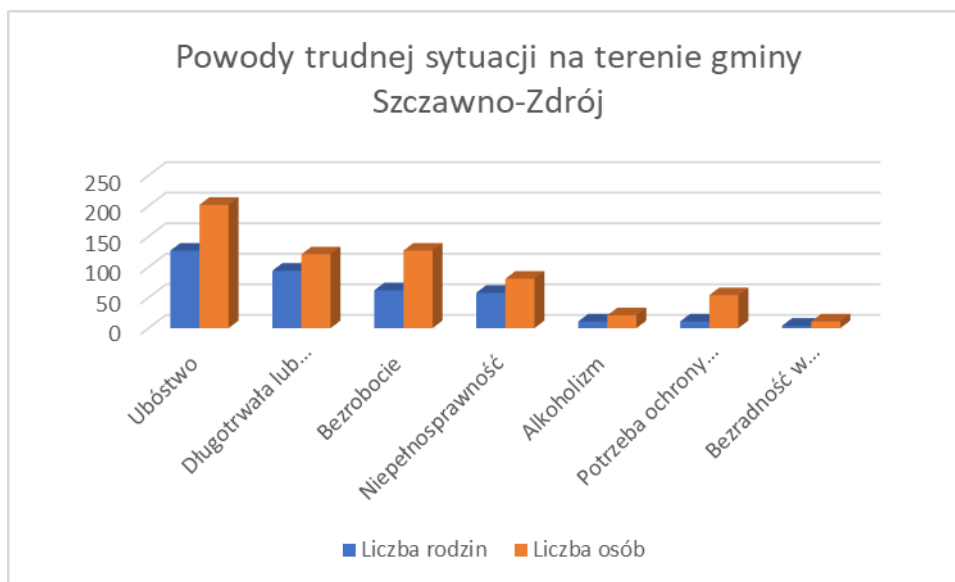
3.2. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ SZCZAWNO-ZDRÓJ.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

	2016	2017	2018	2019
Gmina	388	324	301	308
Powiat (średnia)	296	274	243	233
Województwo (średnia)	551	489	441	404

	Powody trudnej sytuacji społecznej - Problemy społeczne kwalifikujące do otrzymania pomocy społecznej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	127	202
2.	Sieroctwo	0	0
3.	Bezdomność	0	0
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	54
	W tym wielodzietność	10	51
5.	Bezrobocie	62	127
7.	Niepełnosprawność	58	81
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	94	121
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4	11
	W tym: rodziny niepełne	4	11
	Rodziny wielodzietne	0	0
10.	Przemoc w rodzinie	0	0
11.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
12.	Alkoholizm	11	21
13.	Narkomania	0	0
14.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	0	0
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
16.	Zdarzenie losowe	0	0
17.	Sytuacja kryzysowa	0	0
18.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

3.2.1. PROBLEMY LUDZI STARSZYCH I OPIEKA NAD NIMI.

Obecnie dużym problemem staje się zjawisko „starzenia się ludności”. Z roku na rok powiększa się i tak już duże grono ludzi starszych, emerytów i rencistów. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych latach procent osób w starszym wieku w całej populacji będzie zwiększał się systematycznie. Pomimo rządowych programów wsparcia rodziny, obniża się poziom współczynnika dzietności. Z drugiej strony na proces starzenia się populacji wpływa wydłużenie się przeciętnego trwania życia, a co za tym idzie wzrost liczby osób w wieku starszym.

Starzenie się społeczeństwa niesie zwiększone zadania dla Ośrodków pomocy Społecznej. Samotność, niedołęstwo, dolegliwości somatyczne powodują, że osoby te w większości wymagają wsparcia z zewnątrz. Najczęstszym problemem tej grupy społecznej jest pogarszający się stan zdrowia i brak środków finansowych na leki.

Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny powodują, że często osoby starsze prowadzą jednoosobowe gospodarstwa domowe i często uzależnione są od wsparcia innych. Ludzie starsi wymagają różnych form wsparcia społecznego, aby to się mogło stać powinna być dokładnie zdiagnozowana ich sytuacja. Dane demograficzne wskazują na szybkie starzenie się populacji naszego miasta. Wobec zjawiska starzenia się społeczeństwa zwiększa się popyt na usługi opiekuńcze. Problemem osób starszych jest wykluczenie cyfrowe. Osoby te z reguły nie mają dostępu do technologii cyfrowych, przez co mają utrudniony dostęp do usług oferowanych i powszechnie stosowanych w formie cyfrowej.

Nowym wyzwaniem w zakresie wsparcia tej grupy społeczeństwa jest pandemia. Wprowadzone obostrzenia prowadzą do zupełnej izolacji osób starszych. Ośrodek Pomocy Społecznej stara się na bieżąco monitorować sytuację osób starszych oraz uczestniczy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb jak zakupy, dostarczanie posiłków.

Od lat formą pomocy świadczoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest zapewnienie usług opiekuńczych, które obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację i kontakty z otoczeniem.

DZIENNY DOM POBYTU SENIOR-WIGOR

To instytucja, której zadaniem jest wsparcie seniorów poprzez korzystanie z oferty w zakresie aktywizacji edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej. Dzienny Dom Pobytu zlokalizowany jest w budynku przy ul. Kościuszki

19a. Uczestnikami zajęć mogą być osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+, zarówno kobiety, jak i mężczyźni będący mieszkańcami Szczawna-Zdroju, dodatkowo które:

- Ø Posiadają niskie dochody,
- Ø Są samotne lub posiadają rodzinę poza miejscem zamieszkania,
- Ø Mają trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

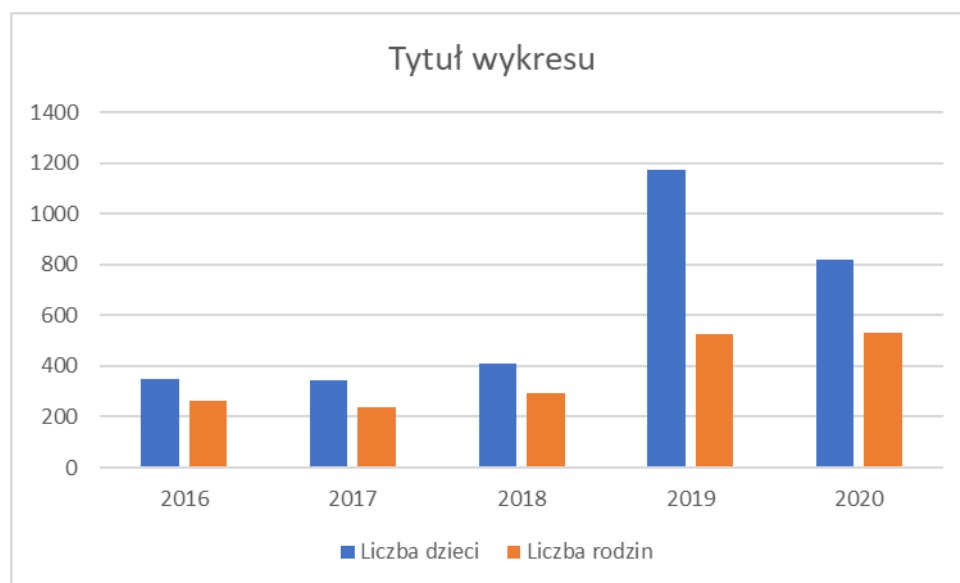
Dzienny Dom Pobytu to bardzo dobry aparat wsparcia dla osób starszych i samotnych.

3.2.2. OCHRONA MACIERZYŃSTWA I WIELODZIETNOŚCI

Rodzina to podstawowa jednostka społeczna. Jej właściwemu funkcjonowaniu może zagrażać wiele czynników, wśród których istotną rolę odgrywają dysfunkcje społeczne. Główne źródła dezorganizacji rodzin stanowią: uzależnienia, przemoc, długotrwałe bezrobocie czy ubóstwo. Pomoc rodzinom, w których występują takie zjawiska powinna mieć nie tylko charakter materialny, ale również psychologiczny, terapeutyczny. Zastosowane rozwiązania powinny polegać na kooperacji różnych podmiotów wsparcia społecznego. W procesie wsparcia rodzin w przywróceniu do jej normalnego funkcjonowania uczestniczy Ośrodek Pomocy Społecznej korzystając z różnych narzędzi i przesłanek.

Ø Świadczenie wychowawcze 500+

Gmina Szczawno-Zdrój działa zgodnie z realizowanym na terenie całego kraju programem wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci „Rodzina 500+”, który reguluje ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W roku 2019 objęto tym świadczeniem 1175 dzieci w 528 rodzinach.

Ø Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „Becikowe”

Przysługuje na każde urodzone żywe dziecko i zależy od dochodu rodziny, który w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie może przekroczyć 1922 zł, po dostarczeniu zaświadczenia wystawionego przez lekarza lub położną potwierdzającego pozostawanie pod opieką medyczną w terminie nie później od 10 tygodnia ciąży do porodu. W roku 2019 zapomogę przyznano dla 27 dzieci w wysokości po 1.000 zł.

Ø Świadczenie pielęgnacyjne

Od 1 stycznia 2010 r. przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Świadczenie z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce lub ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny

i opiekuńczy cięży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka, który wystąpił z wnioskiem do Sądu Rodzinnego o jego przysposobienie.

Inne formy ochrony macierzyństwa i wielodzietności:

Ø Fundusz Alimentacyjny

Ø Świadczenie „Dobry Start”

Ø Ustawa „Za Życiem”

Ø Karta Dużej Rodziny

Ø Świadczenia rodzinne

Ø Zasilek dla Opiekunów

Ø Świadczenie rodzicielskie

Ø Piecza zastępcza.

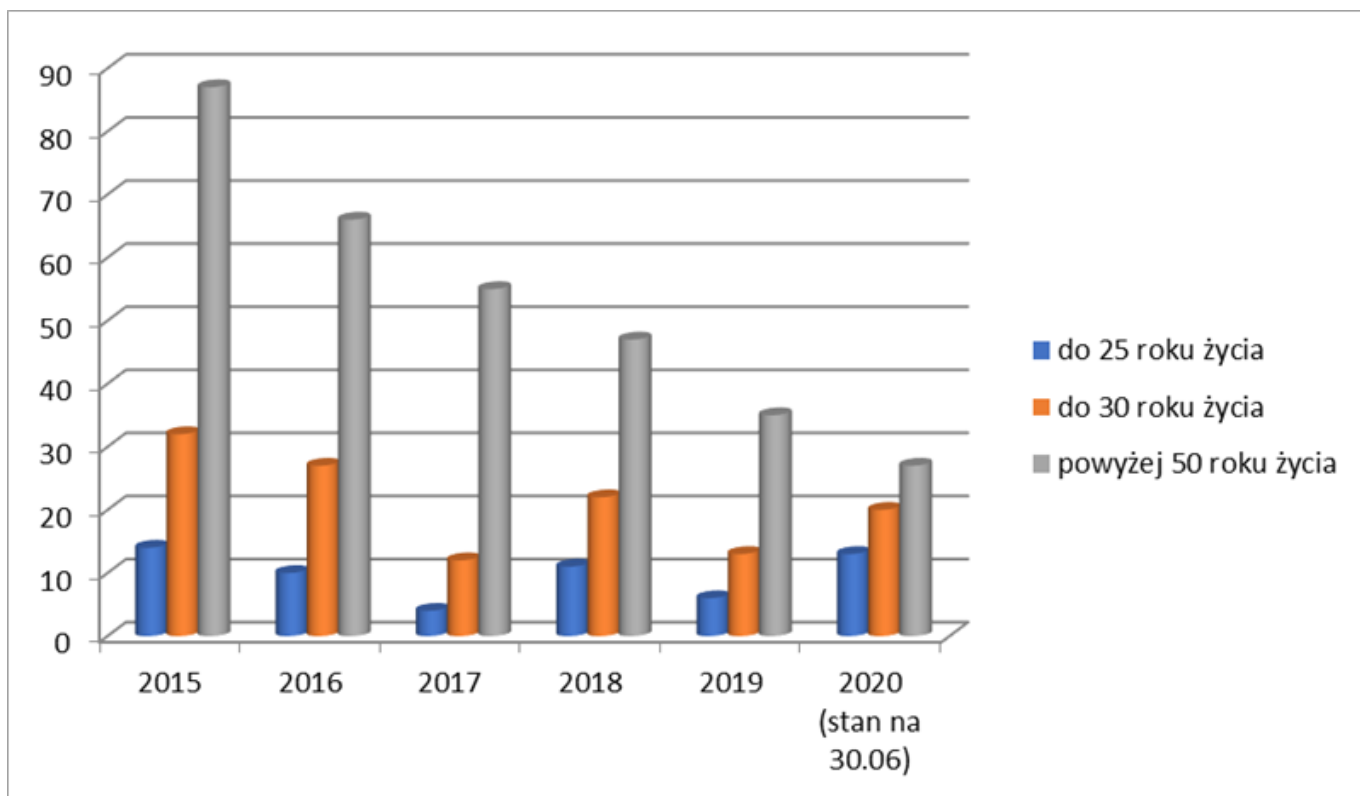
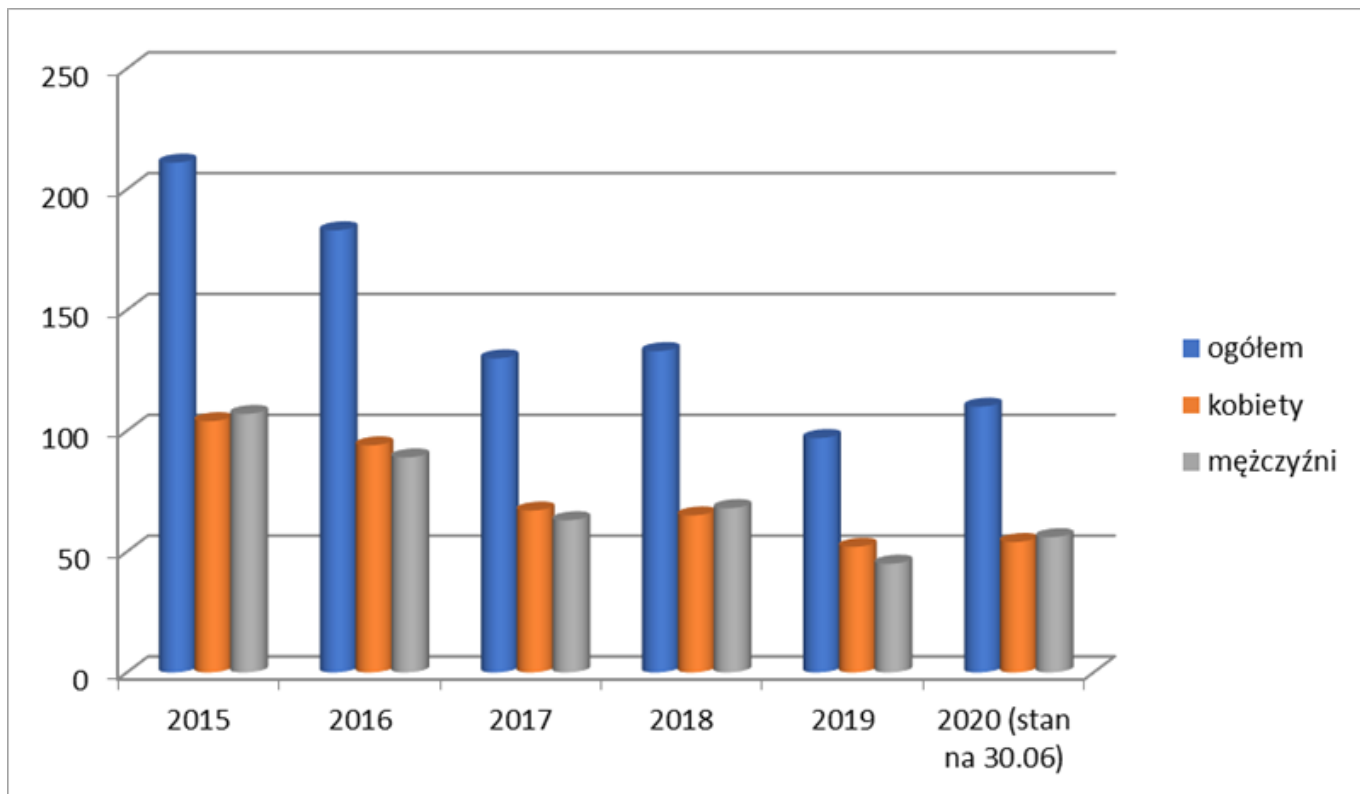
3.2.3. BEZROBOCIE

Bezrobocie obok niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby, to jeden z większych problemów gospodarczych i społecznych obecnych czasów. W wyniku tego zjawiska pogarsza się znacząco stan życia osób i rodzin nim dotkniętych, co często wiąże się niestety z izolacją społeczną i uzależnieniami.

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane nt. stanu bezrobocia w gminie Szczawno-Zdrój w ostatnich latach.

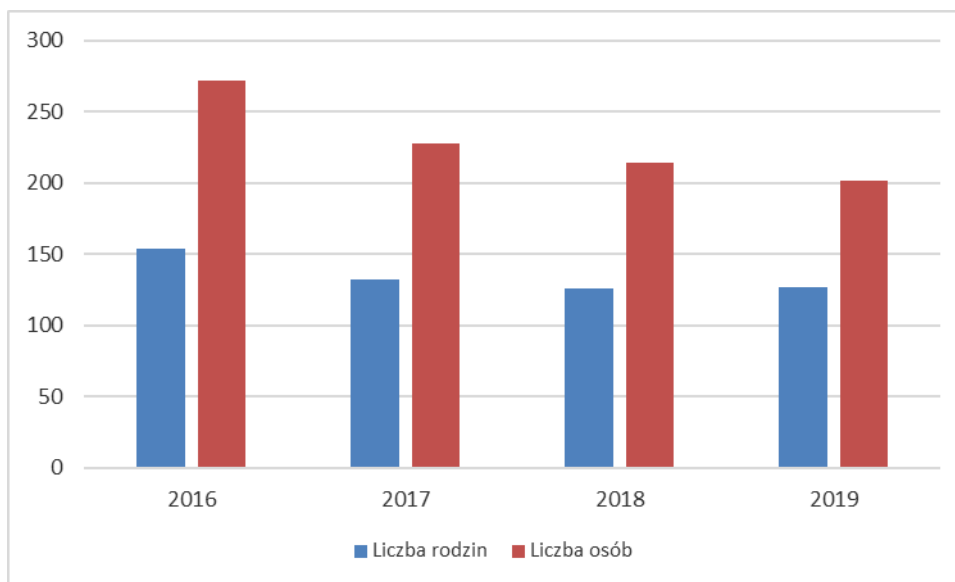
Liczba bezrobotnych na terenie gminy Szczawno-Zdrój w latach 2015-2020

		2015	2016	2017	2018	2019	2020 (stan na 30.06)
ogółem		211	183	130	133	97	110
w tym w wieku produkcyjnym	6,1%	5,4%	3,9%	4,0%	3,0%	-	
kobiety		104	94	67	65	52	54
w tym w wieku produkcyjnym	6,5%	6,0%	4,4%	4,3%	3,5%	-	
mężczyźni		107	89	63	68	45	56
w tym w wieku produkcyjnym	5,8%	4,9%	3,5%	3,8%	2,6%	-	
do 25 roku życia		14	10	4	11	6	13
do 30 roku życia		32	27	12	22	13	20
powyżej 50 roku życia		87	66	55	47	35	27

3.2.4. UBÓSTWO

Ubóstwo definiuje się jako niedostateczną ilość środków materialnych do zaspokojenia potrzeb jednostki czy rodziny. Ośrodek jest zobligowany przepisami prawa do udzielania pomocy ludziom i rodzinom dotkniętym tym problemem. Chodzi i jednostki, których dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej. Jednym z najczęstszych powodów ubóstwa jest bezrobocie i wynikająca stąd izolacja społeczna, często pociągająca za sobą uzależnienia. Niewykwalifikowanie i niechęć do podejmowania jakiegokolwiek pracy utrwalona we wzorcach rodzinnych to kolejne przyczyny ubóstwa.

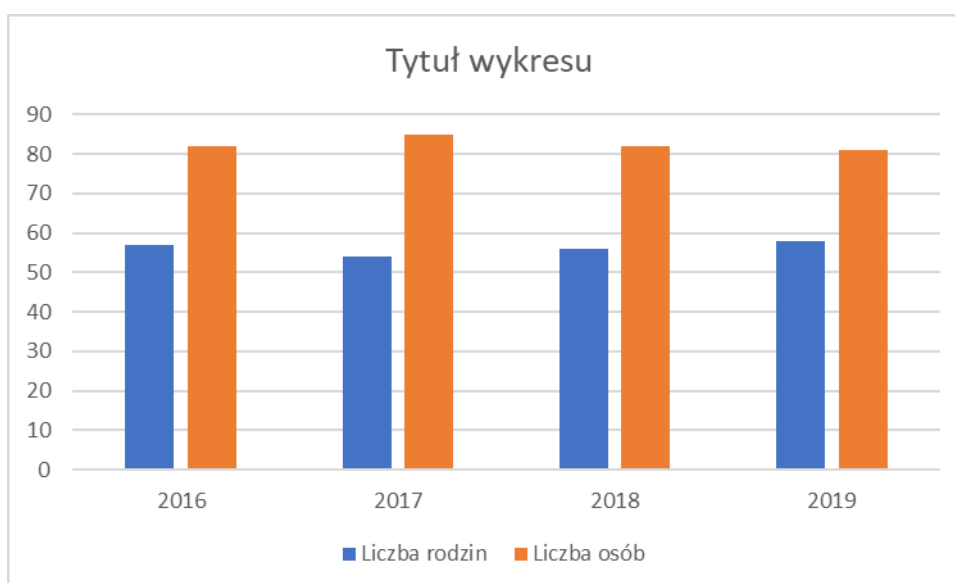

3.2.5. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niepełnosprawność to jedna z wielu kwestii społecznych, które utrudniają normalne funkcjonowanie w społeczeństwie określonej grupie osób. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na terenie Szczawna Zdroju jest ok. 58 rodzin dotkniętych niepełnosprawnością, w których funkcjonuje 81 osób. Osoby potrzebujące wsparcia na bieżąco Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu. Niepełnosprawni korzystają również z pomocy Gminy. W roku 2020 powołano Koordynatora ds. dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Szczawnie-Zdroju oraz jednostkach organizacyjnych gminy.

Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych tj. renty, emerytury i zasiłki. Jedynie dla niewielkiego odsetka tej populacji źródłem utrzymania jest praca zarobkowa. Pozytywnym zjawiskiem jest jednak dynamika poprawy wykształcenia osób niepełnosprawnych i korzyści płynące dla Pracodawców z tytułu ich zatrudniania.

Integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem jest zadaniem stawianym przed Ośrodkami Pomocy Społecznej.

3.2.6. NIEWYDOLNOŚĆ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA ORAZ W PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

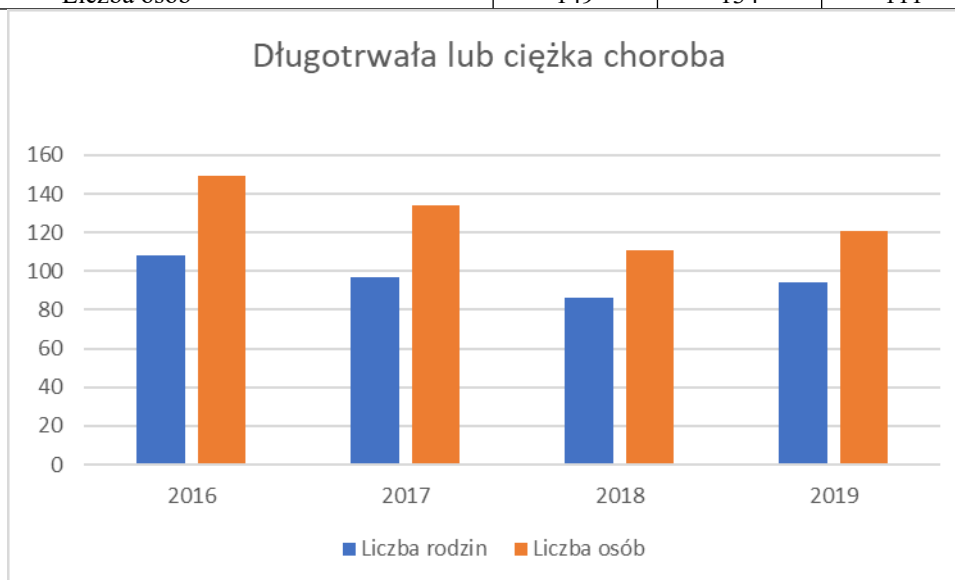
Rodzina to podstawowa jednostka, na której opiera się istnienie społeczeństwa. To najlepsze środowisko naturalne do zaspokajania potrzeb oraz kształtowania postaw i rozwoju dziecka. Musi jednak spełniać swoje funkcje. Jeżeli nie spełnia, mówi się wtedy o rodzinie dysfunkcyjnej. Główne źródła dezintegracji rodzin stanowią: przemoc, uzależnienia, długotrwałe bezrobocie i ubóstwo. W przypadku rodzin dysfunkcyjnych czy też patologicznych, zobligowane prawem instytucje zobowiązane są pomóc w zwalczaniu źródła problemów, walczyć z trudnościami oraz w rozwijaniu umiejętności wychowawczych i budowaniu więzi rodzinnych. W tej sferze rodziny mogą korzystać z wielu instytucji wsparcia, jak:

- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Praca socjalna;
- Asystent Rodziny;
- Psycholog;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Klub Abstynenta „Nowe Życie”.

3.2.7. DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA.

Długotrwała lub/i ciężka choroba potrafi zmienić diametralnie życie każdej rodziny. Choroba wiąże się często z niemożnością świadczenia pracy zarobkowej, zwiększonymi wydatkami na leczenie.

	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin	108	97	86	94
Liczba osób	149	134	111	121

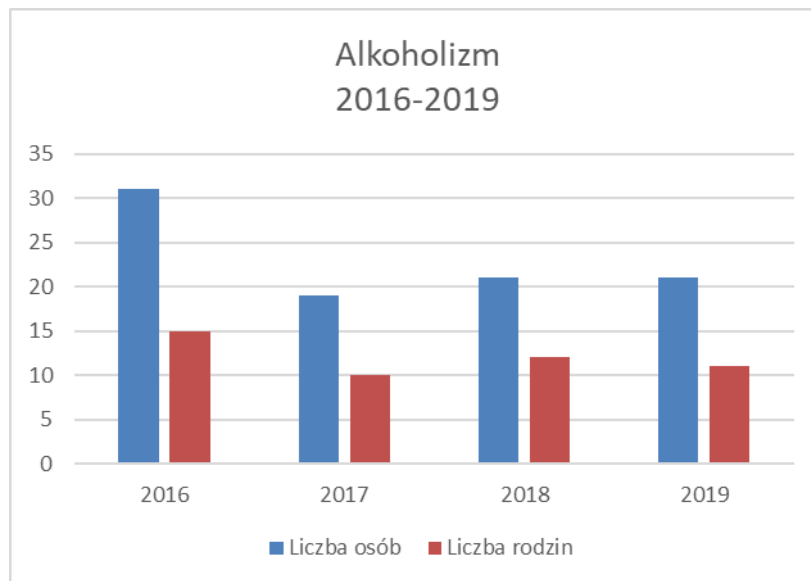

3.2.8. UZALEŻNIENIA

Uzależnienie to odczuwalny przez osobę przymus przyjmowania określonych środków, które powodują szkody dla zdrowia a nawet życia ludzkiego. Przyczyny uzależnień:

- Psychospołeczne – zaburzone oddziaływania środowiska rodzinnego i szkolno-wychowawczego;
- Biopsychiczne – zaburzenia emocjonalne;
- Kulturowe.

Najczęściej występującym uzależnieniem jest alkoholizm, który jest już poważnym problemem społecznym. Alkoholizmowi towarzyszą często przemoc, długotrwałe bezrobocie, przestępczość i ubóstwo.

3.2.9. PRZEMOC W RODZINIE

Problemem przemocy w Rodzinie zajmuje się powołany Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2020 roku odbyły się 4 spotkania (raz na kwartał) oraz 19 grup roboczych. 10 rodzin objęto procedurą „Niebieskiej Karty”. Zadaniem Zespołu jest wspólne działanie mające na celu przeciwdziałanie oraz zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie, która jest zjawiskiem niepokojącym i nasilającym się w okresie SAR-CoV-2. Skoordynowane działania polegają na rzetelnej wymianie informacji i partnerskiej współpracy między instytucjami pomocowymi. Sprawy są indywidualizowane i rozpatrywane w grupach roboczych. Osoby dotknięte problemem przemocy są informowane o możliwościach bezpiecznego schronienia, otrzymują niezbędną pomoc psychologiczną i terapeutyczną. Sprawcy przemocy kierowani są do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

III. ANALIZA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Doświadczona, zaangażowana kadra.	1. Nadmiar obowiązków pracowników socjalnych.
2. Dobra współpraca OPS ze Strażą Miejską, Policją i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówkami oświatowymi, służbami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.	2. Brak mieszkań chronionych i mała liczba lokali socjalnych.
3. Dobra współpraca OPS z władzami samorządowymi.	3. Mały zasób mieszkań komunalnych w Gminie.
4. Zapewnianie usług opiekuńczych, działalność Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor.	4. Brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
5. Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych	5. Brak bazy pomocy instytucjonalnej dla osób niepełnosprawnych.
6. Aktywna działalność Klubu Abstynenta i Świetlicy Środowiskowej.	6. Brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
7. Zapobieganie bezrobociu poprzez organizację prac społecznie użytecznych, robót publicznych,	

interwencyjnych.	
8. Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych.	
9. Dobrze rozwinięte poradnictwo specjalistyczne.	
10. Realizacja programu Kapitał Ludzki.	

Tabela nr 2

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskiwanie funduszy unijnych jako źródła finansowania likwidacji słabych stron.	1. Niestabilność zasad finansowania zadań opieki społecznej.
2. Rozwój budownictwa socjalnego.	2. Bezrobocie.
3. Aktywność organizacji pozarządowych.	3. Ubóstwo.
4. Aktywność obywatelska.	4. Uzależnienia.
5. Możliwość stworzenia bazy interwencji kryzysowej.	5. Starzenie się społeczeństwa.
6. Zmiana świadomości społecznej w stosunku do osób niepełnosprawnych i osób starszych.	6. Nadmierna biurokratyzacja.
7. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych.	7. Pauperyzacja społeczeństwa.

Analiza społeczna obejmuje opis różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogły stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się niektórzy mieszkańcy

Szczawna-Zdroju. W celu otrzymania zbliżonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z kilku ostatnich lat. Dzięki poddaniu analizie zjawisk społecznych i zagrożeń można wysnuć wnioski i uchwycić pewne tendencje, w jednym przypadku rosnące, w innym malejące.

Problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Szczawno-Zdrój, są charakterystyczne dla obecnych czasów i występują na terenach każdej gminy i miasta. Większość z nich uznana została już powszechnie za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń w sferze ekonomicznej i gospodarczej całego kraju. Przykładem tego jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starzenie się społeczeństwa, mały przyrost naturalny. Problemy te mają związek przyczynowo-skutkowy, między nimi istnieje pewna zależność – bezrobocie prowadzi do ubóstwa, izolacji społecznej, jest częstą przyczyną uzależnień. Występowanie z kolei uzależnień w rodzinach często prowadzi do zjawiska stosowania przemocy. W celu zapobiegania wykluczenia społecznego i patologii społecznych należy:

I/ w pierwszej kolejności dążyć do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych człowieka: żywność, odzież, opał, dach nad głową, itp.

Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, albo nie radząc sobie z problemami uzależnienia się od alkoholu.

W przypadku wystąpienia już zjawisk patologicznych, jak: alkoholizm, narkomania czy przemoc domowa

II/ w drugiej kolejności zapobiegać bezrobociu.

Poprzez zapobieganie i minimalizowanie skutków bezrobocia rozumieć można działania polegające na aktywizowaniu społeczeństwa, na uświadamianiu prawideł rynku pracy. Często osobom, które „utraciły” źródło dochodów wydaje się, że nie ma już dla nich wyjścia, jak tylko zostać klientem OPS. Nie starają się już one później o pracę.

III/ w trzeciej kolejności należy zapewnić pomoc specjalistyczną.

W sytuacji starzenia się społeczeństwa, występowania problemu niepełnosprawności, aby jak najdłużej zatrzymać ich w środowisku

Lokalnym:

I/ należy zapewnić pomoc usługową.

W celu uniknięcia zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży:

I. prowadzić kampanię edukacyjno-profilaktyczną.

Biorąc pod uwagę powyższe aspekty można w celu eliminowania problemów społecznych korzystać z różnych narzędzi. Jednym z nich jest poszukiwanie dodatkowych środków np.: unijnych oraz wspieranie gminy przez wszystkie podmioty, w tym organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Poza wsparciem finansowym niezbędny jest rozwój taniego budownictwa socjalnego, dzięki czemu osobom o niskich dochodach łatwiej będzie radzić sobie z zaspakajaniem podstawowych potrzeb bytowych.

Obok form o charakterze finansowym lub usługowym, konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych, a więc specjalistycznej pomocy, takich jak: organizacja punktu wsparcia psychologicznego, prawnego, aktywizacja społeczna, rozwój samopomocy, a nawet wolontariat. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji i wyprowadzenia z trudnej sytuacji osób, rodzin i społeczności lokalnych oraz wyposażenie ich w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami np. poprzez zapewnienie długotrwale bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach takich jak: zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace interwencyjne, praca społecznie użyteczna itp. Konieczne jest tu wyrównywanie szans różnych grup społecznych: osób niepełnosprawnych, kobiet, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych.

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga rozstrzygnięć systemowych i długoterminowych, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, kościelne, itp.) Niezbędne jest także utworzenie infrastruktury socjalnej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów.

sprawowania profesjonalnej opieki nad osobą starszą lub niepełnosprawną. Kurs zakończony został egzaminem, który zdali wszyscy uczestnicy programu. Zdobyte umiejętności mają być wykorzystane przy okazji organizacji prac społecznie użytecznych i interwencyjnych, organizowanych na terenie Szczawna-Zdroju.

5. GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UZDROWISKOWEJ GMINIE MIEJSKIEJ SZCZAWNO-ZDRÓJ NA LATA 2021-2026.

1. GŁÓWNE CELE STRATEGICZNE

Uwzględniając założenia strategii na lata 2014-2018 sformułowano następujące cele strategiczne:

1. Pomoc finansowa osobom i rodzinom na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych poprzez realizację zadań ustawowych.
2. Zapobieganie bezrobociu i aktywizacja zawodowa.
3. Objęcie pomocą osób i rodzin narażonych na wykluczenie społeczne w celu ograniczenia zjawiska marginalizacji oraz prawidłowego funkcjonowania w środowisku lokalnym.
4. Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym oraz osobom w wieku poprodukcyjnym godnego uczestnictwa w życiu społecznym.
5. Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii.
6. Prowadzenie kampanii edukacyjno-profilaktycznej w placówkach oświatowych.
7. Przeciwdziałanie patologiom i przemocy w rodzinie.

5.1. GŁÓWNE CELE STRATEGICZNE NA LATA 2021 – 2026

Ø CEL STRATEGICZNY nr 1

Celem działań jest zabezpieczenie środków materialnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin.

Sposób realizacji:

- 1) Pomoc finansowa i w naturze wynikająca z ustawy o pomocy społecznej.
- 2) Pomoc finansowa w formie dodatków mieszkaniowych.
- 3) Pomoc finansowa wynikająca z ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- 4) Zabezpieczenie jednego gorącego posiłku osobom tego pozbawionym a w szczególności dzieciom i osobom starszym.
- 5) Zabezpieczenie noclegu osobom bezdomnym.

Realizatorzy

- 1) Gmina Szczawno-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.
- 3) Placówki Oświatowe.
- 4) Organizacje pozarządowe.
- 5) Sponsorzy.

Ø CEL STRATEGICZNY NR 2

Zapobieganie bezrobociu i aktywizacja zawodowa społeczeństwa.

Celem jest ulepszenie istniejących i wprowadzenie nowych form pomocy aby zwalczyć negatywne skutki istniejących problemów i aktywizowanie ludzi do działania oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans, jak i włączenie zagrożonych środowisk w życie społeczne.

Sposób realizacji:

- 1) Aktywizacja społeczności lokalnej – praca socjalna w ramach programów z Kapitału Ludzkiego.
- 2) Tworzenie kompleksowych warunków do prawidłowej obsługi beneficjentów korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 3) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem.
- 4) Organizacja robót publicznych, prac społecznie użytecznych i robót interwencyjnych.
- 5) Propagowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia.
- 6) Przygotowanie programów skierowanych dla poszczególnych grup ryzyka, w szczególności długotrwale bezrobotnym, uzależnionym, rodzinom niepełnym i dysfunkcyjnym.
- 7) Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególności dzieci i młodzieży.
- 8) Wspieranie osób w wieku 50+ na rynku pracy.
- 9) Zwiększenie zatrudnienia kobiet.
- 10) Ograniczenie bezrobocia wśród młodzieży.
- 11) Promowanie przedsiębiorczości.
- 12) Wspieranie szkoleń aktywizujących młodzież.
- 13) Wspieranie szkoleń zawodowych.
- 14) Rozwój poradnictwa specjalistycznego..

Realizatorzy:

- 1) Gmina Szczawno-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie- Zdroju.
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu.
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 5) Placówki oświatowe.
- 6) Organizacje pozarządowe i kościelne.

Ø CEL STRATEGICZNY nr 3

Objęcie pomocą osób i rodzin narażonych na wykluczenie społeczne w celu ograniczenia zjawiska marginalizacji oraz prawidłowego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Sposób realizacji:

- 1) Tworzenie warunków i rozwijanie form pomocy w celu aktywizacji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym i niepełnosprawnych.
- 2) Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych.
- 3) Aktywizacja środowiska.
- 4) Prowadzenie usług opiekuńczych dla różnych grup osób starszych.
- 5) Edukacja ustawiczna formalna i nieformalna.
- 6) Opieka nad dzieckiem i rodziną.
- 7) Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
- 8) Prowadzenie Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Szczawno-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.
- 3) Placówki oświatowe.
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 5) Placówka służby zdrowia.
- 6) Organizacje pozarządowe i kościelne.

Ø CEL STRATEGICZNY NR 4

Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym godnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Sposób realizacji:

- 1) Pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.
- 2) Aktywizacja społeczna i zawodowa.
- 3) Wspieranie przedsiębiorczości.
- 4) Rozwój usług specjalistycznych.
- 5) Współpraca z PFRON i Warsztatami Terapii Zajęciowej w Wałbrzychu.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Szczawno-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.

3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu

Ø CEL STRATEGICZNY NR 5

Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii.

Sposób realizacji:

- 1) Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych.
- 2) Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.
- 3) Wspieranie akcji informacyjnych o skutkach uzależnień.
- 4) Wspieranie powstawania grup samopomocowych AA.
- 5) Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
- 6) Aktywizacja osób uzależnionych do leczenia.
- 7) Wspieranie działań zmierzających do zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- 8) Organizacja letniego i zimowego wypoczynku dzieci z rodzin patologicznych.
- 9) Kontrole w punktach sprzedaży alkoholu i lokalach gastronomicznych.
- 10) Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych – interwencji kryzysowej.
- 11) Psychoedukacja rodziców.
- 12) Szkolenia dla pracowników opieki społecznej, nauczycieli i pedagogów z placówek oświatowych.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Szczawno-Zdrój.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.
- 4) Placówki oświatowe.
- 5) Organizacje pozarządowe.
- 6) Straż Miejska Szczawna-Zdroju.
- 7) Policja.

ØCEL STRATEGICZNY NR 6

Prowadzenie kampanii edukacyjno-profilaktycznej w placówkach oświatowych.

- 1) Organizacja pokazów i filmów o tematyce uzależnień.
- 2) Organizacja pogadanek nt. zagrożeń wynikających z uzależnień.
- 3) Organizacja pogadanek nt. prawideł i znajomości rynku pracy.
- 4) Szkolenie nauczycieli i pedagogów.
- 5) Psychoedukacja rodziców.

Realizatorzy:

1. Gmina Szczawno-Zdrój.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Placówki oświatowe.
4. Straż Miejska i Policja.

ØCEL STRATEGICZNY NR 7

Zapobieganie patologiom i przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji:

- 1) Powstawanie zespołów interdyscyplinarnych.
- 2) Rozwój i zapewnienie poradnictwa specjalistycznego.
- 4) Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych.
- 5) Działalność „Niebieskiej Linii”.
- 6) Organizacja akcji nt. przemocy w rodzinie.
- 7) Szkolenia pracowników socjalnych.
- 8) Wspieranie wypoczynku letniego i zimowego dzieci z rodzin wysokiego ryzyka.
- 9) Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- 10) Działalność Świetlicy Środowiskowej.

Realizatorzy:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczawnie-Zdroju.
- 3) Punkt konsultacyjny „Niebieska Linia”.
- 4) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 5) Straż Miejska Szczawna-Zdroju.
- 6) Policja.
- 7) Organizacje pozarządowe.
- 7) Placówki oświatowe.

Harmonogram

Harmonogram, który został przedstawiony jest planem działań, który należy podejmować w celu rozwiązywania problemów społecznych Gminy Szczawno-Zdrój na lata 2009-2013. Nie zawiera on informacji o sposobie finansowania zadań, ponieważ czasookres realizacyjny poszczególnych zadań jest odległy w czasie i nieprzewidywalny. Określenie sposobów i finansowania zadań będzie następowało w ramach opracowywania rocznych budżetów a także pozyskiwania środków z innych źródeł takich jak: budżet państwa, środki unijne, sponsoring, itp.

Na etapie tworzenia strategii można podzielić znane źródła finansowania na:

- 1) Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej.
- 2) Środki finansowe z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową
- 3) Europejski Fundusz Społeczny (EFS) poprzez działania zapisane w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.
- 4) Środki finansowe pochodzące z organizacji pozarządowych.
- 5) Środki z budżetu Gminy uzyskiwane z koncesji wydawanych na alkohol.

5.4. MONITORING I WSKAŹNIKI POMIARU STOPNIA REALIZACJI STRATEGII.

Strategia monitorowana będzie corocznie w oparciu o założone wskaźniki monitoringu, ukierunkowujące proces rozwoju społecznego i kapitału ludzkiego.

Wskaźniki monitoringu:

Ø w obszarze dotyczącym ludności – np. przyrost naturalny, saldo migracji, dochody na 1 osobę w gospodarstwach domowych, liczba klientów pomocy społecznej, powody korzystania z pomocy, formy udzielanej pomocy,

- Ø w obszarze rynku pracy – np. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych, w tym liczba kobiet i liczba mężczyzn,
- Ø w obszarze edukacji – liczba ludności z podziałem na wykształcenie,
- Ø liczba programów i projektów będących narzędziami realizacji Strategii,
- Ø wskaźniki monitoringu określone w poszczególnych programach i projektach,
- Ø ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych działań.